

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

5 juni 2002

ONTWERP VAN DECREET

**houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2002**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heer Patrick Lachaert en mevrouw Isabel Vertriest
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Gerald Kindermans, Jan Laurys, Erik Matthijs, Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacky Maes, Jacques Timmermans ;

mevrouw Isabel Vertriest ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren Mark Van der Poorten, Jan Verfaillie ;

de heer Louis Bril, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Guy Sols, Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Julien Librecht, Jan Penris ;

de heren Bruno Tobback, Jan Van Duppen ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Herman Lauwers.

*Zie :***18-A** (2001-2002)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

19-C (2001-2002)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Errata, + Bijlagen
+ Errata

– Nrs. 2 tot 5 : Amendementen

– Nr. 6-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

– Nr. 6-B : Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

– Nr. 6-C : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

– Nr. 6-D : Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport

– Nr. 6-E : Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

*Zie ook :***17** (2001-2002)

– Nr. 1-A : Algemene toelichting

– Nr. 1-B : Meerjarenbegroting

– Nr. 1-C : Toelichting per programma

20-B (2001-2002)

Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof + Erratum

INHOUD

	Blz.
A. DEEL LEEFMILIEU – BEVOEGDHEDEN VAN MEVROUW VERA DUA, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN LANDBOUW	4
I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER	4
I.1. Begrotingscijfers Leefmilieu	4
I.2. Belangrijkste aanpassingen	7
I.3. Heroriënteringen	9
I.4. Uitvoering van de begroting 2001	9
II. BESPREKING	10
II.1. Algemeen : beleidskredieten en financiering milieubeleid	10
II.2. Huisvuilbelasting	15
II.3. Afbouw van de varkensstapel	16
II.4. Kleinschalige waterzuivering en integraal waterbeleid	17
II.5. Bodemsanering	17
II.6. Grondbank	17
III. INDICATIEVE STEMMING	18
B. DEEL RUIMTELIJKE ORDENING – BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER DIRK VAN MECHELEN, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, IN- NOVATIE, MEDIA EN RUIMTELIJKE ORDENING	18
I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER	18
II. INDICATIEVE STEMMING	19

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening besprak de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2002 op 16 en 23 mei 2002.

De heer Patrick Lachaert brengt verslag uit over het deel Leefmilieu (bevoegdheden van minister Vera Dua) en mevrouw Isabel Vertriest over het deel Ruimtelijke Ordening (bevoegdheden van minister Dirk Van Mechelen).

De aanpassing van de begroting 2002 werd besproken in samenhang met het hoofdstuk III Leefmilieu van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2002. Daarover wordt verslag uitgebracht in *Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, 1177/9*.

A. DEEL LEEFMILIEU – BEVOEGDHEDEN VAN MEVROUW VERA DUA, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN LANDBOUW

I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER

I.1. Begrotingscijfers Leefmilieu

Volgens mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, heeft de controle van de begroting 2002 zich vertaald in een belangrijke injectie aan bijkomende middelen voor Leefmilieu. De minister verwijst in dit verband naar de discussie over de beschikbare beleidskredieten bij de bespreking van de initiële begroting 2002 (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, 15/ 7-F*).

– Beleidskredieten

In de aangepaste begroting 2002 is er voor de sector Leefmilieu een totaal aan beleidskredieten ingeschreven van 852.296.000 euro of 34.381,5 miljoen frank :

- 607.675.000 euro of 24.513,5 miljoen frank als vastleggingsmachtiging van het Minafonds ;
- 182.648.000 euro of 7.368 miljoen frank op de departementale begroting (programma's 61.10 tot en met 61.50 en programma 64.60) ;

- 61.973.000 euro of 2.500 miljoen frank op het Financieringsfonds voor Eenmalige Uitgaven (FFEU).

Ten opzichte van de initiële begroting 2002 betekent dit een stijging van de Leefmilieubegroting met 79.222.000 euro (3.195,8 miljoen frank) of 10,2 procent

De minister overloopt de belangrijkste verklaringen voor de netto-stijging van 79.222.000 euro (3.195,8 miljoen frank).

Eenzijds de inschrijving van *bijkomende beleidskredieten* ten bedrage van 119.904.000 euro (4.836,9 miljoen frank), namelijk :

- plus 61.973.000 euro (2.500 miljoen frank) binnen het Financieringsfonds ;
- plus 49.578.000 euro (2.000 miljoen frank) voor de afbouw van de varkensstapel. Bij de initiële begrotingsopmaak 2002 werd 1 miljard frank ingeschreven op de landbouwbegroting. Dit bedrag wordt nu overgeheveld naar de begroting van het Minafonds. Bovenop wordt in 1 miljard frank extra voorzien, zodat het totale beschikbare krediet in 2002 voor de warme sanering 2 miljard frank bedraagt ;
- plus 2.114.000 euro (85,3 miljoen frank) voor de creatie van circa 180 duurzame groene jobs in de bos- en natuursector ;
- plus 2.029.000 euro (81,8 miljoen frank) in het kader van het bossencompensatiefonds. Dit bedrag werd in de loop van 2000 en 2001 ontvangen uit bosbehoudsbijdragen en is dus in 2002 beschikbaar voor het uitvoeren van compenserende bebossingen ;
- plus 992.000 euro (40 miljoen frank) voor de uitbouw van een automatisch meetnet riooloverstorten ;
- plus 2.013.000 euro (81,2 miljoen frank) ingevolge de CAO 2001-2002 (verhoging van het vakantiegeld en de eindejaarstoelage voor het personeel van de VOI's).

Anderzijds is er een *vermindering van de vastleggingskredieten* ten bedrage van 40.682.000 euro of 1.641,1 miljoen frank :

- ingevolge de beschikbaarheid van onbelaste saldi eind 2001 bij de milieu-VOI's worden de werkingsdotaties verminderd met een totaal be-

drag van 7.118.000 euro (287,1 miljoen frank). Dit is een operatie die bij elke begrotingscontrole wordt doorgevoerd. Het gaat om min 798.000 euro (32,2 miljoen frank) op de werkingsdotatie OVAM, min 5.660.000 euro (228,3 miljoen frank) op de werkingsdotatie VMM en min 660.000 euro (26,6 miljoen frank) op de werkingsdotatie van de VLM, afdeling Natuur ;

- het overzetten van 24.789.000 euro (1 miljard frank) van de investeringsdotatie aan Aquafin van het Minafonds naar het FFEU ;
- een lineaire vermindering van de leefmilieukredieten met 7.706.000 euro (310,9 miljoen frank) ingevolge de beslissing van de Vlaamse regering om 1 percent structureel te besparen ;
- de overheveling van 322.000 euro (13 miljoen frank) naar het bestaansmiddelenprogramma 99.1, waarvan 10,1 miljoen frank voor het project integrale milieuzorg en 2,9 miljoen frank voor de werving van 4 personeelsleden niveau C voor de Dienst Boekhouding en Begroting bij Aminal.

Voorts worden volgens de minister een aantal *her-schikkingen (heroriënteringen)* doorgevoerd, waarvan de belangrijkste :

- 1.517.000 euro (61,2 miljoen frank) wordt van het Minafonds overgeheveld naar de reguliere leefmilieubegroting voor de werving van 10 personeelsleden in het kader van natuurinrichting, 10 bijkomende natuurarbeiders, 5,5 bijkomende groenarbeiders en 10 administratieve personeelsleden voor de buitendiensten van de afdeling Bos en Groen ;
- binnen de begroting van het Minafonds wordt 1.668.000 euro (67,3 miljoen frank) herschikt voor de uitbouw van een Vlaams Fonds Tropisch Bos (50 miljoen frank), het horizontaal programma ontwikkelingssamenwerking (10 miljoen frank) en Presti-5 (7,3 miljoen frank) ;
- 3.436.000 euro (138,6 miljoen frank) wordt geroriënteerd van ruilverkaveling naar natuurinrichtingsprojecten (overheveling van de begroting Land naar de begroting Natuur) ;
- 377.000 euro (15,2 miljoen frank) wordt – op vraag van de Inspectie van Financiën – gegroepeerd op de departementale begroting voor de aankoop van kleine terreinvoertuigen door de afdeling Natuur en de afdeling Bos en Groen.

– *Dotatie Minafonds*

De dotatie (betalingskredieten) aan het Minafonds daalt met 11.694.000 euro of 471,7 miljoen frank van 161.134.000 euro (6.500,1 miljoen frank) tot 149.440.000 euro (6.028,4 miljoen frank).

Dit wordt volgens de minister verklaard door enerzijds een stijging van 50.113.000 euro (2.021,6 miljoen frank), hoofdzakelijk ingevolge de inschrijving van 2 miljard frank op de Leefmilieubegroting voor de warme sanering, en anderzijds door een vermindering met 61.807.000 euro of 2.493,3 miljoen frank, te verklaren door :

- de vermindering met 5.557.000 euro (224,2 miljoen frank) ingevolge de 1 percent-besparing ;
- de overheveling van 24.789.000 euro (1 miljard frank) van de investeringsdotatie aan Aquafin van het Minafonds naar het FFEU ;
- de eenmalige overheveling van 28.756.000 euro (1.160 miljoen frank) betalingskredieten van het Minafonds naar de desbetreffende basisallocaties op de reguliere leefmilieubegroting. Bij de initiële begrotingsopmaak 2002 werden de werkings- en kapitaalsdotaties van de VOI's overgeheveld naar de reguliere begroting. Thans wordt het openstaande encours (het bedrag van nog niet geordonnanceerde vastleggingen per 31 december 2001) overgedragen. De dotatie wordt derhalve eenmalig met hetzelfde bedrag verminderd. Deze operatie is budgettair neutraal ;
- een krediet van 2.222.000 euro (89,6 miljoen frank) wordt van het Minafonds overgeheveld naar de departementale begroting en het bestaansmiddelenprogramma ingevolge heroriënteringen ;
- de eigen ontvangsten van het Minafonds stijgen globaal met 483.000 euro (19,5 miljoen frank) en de dotatie wordt met hetzelfde bedrag verminderd.
- *Eigen ontvangsten Minafonds (heffingsinkomsten)*

Het totaal van de inkomsten uit de heffingen blijft nagenoeg constant ; er is een lichte stijging met 421.000 euro of 17 miljoen frank.

De verklaring ligt volgens de minister in volgende drie factoren.

Ten eerste ligt de raming van de opbrengsten uit de afvalheffing 7.548.000 euro (304,5 miljoen frank) lager ten opzichte van de initiële begroting 2002 (van 74.368.000 euro naar 66.820.000 euro). De herraaming van de inkomsten voor 2002 is gebaseerd op :

- de reële gegevens voor 2001 ;
- de indexatie van de tarieven (plus 2,1 % ten opzichte van 2001) ;
- de beleidslijnen zoals ze werden opgenomen in het plan huishoudelijk afval ;
- de impact van preventie en recyclage. De dalende tendens van de hoeveelheid afval betekent automatisch een daling van de opbrengsten van de milieuheffing ;
- de verwachte opbrengsten van navorderingen en controles. Deze post werd substantieel verminderd ten aanzien van de initiële raming omdat vorig jaar gebleken is dat de globale ramingen niet steeds worden gerealiseerd ;
- het stijgen van de verbrandingscapaciteit (plus 170.000 ton) door een betere benutting van de bestaande capaciteit en het verstrengen van de stortverboden (min 100.000 ton, hoofdzakelijk recyclageresidu's) ; bovendien zijn de milieuheffingstarieven lager voor verbranden dan voor storten ;
- de impact van de wijzigingen van de tarieven inzake recyclageresidu's (zie programmadecreet).

Ten tweede stijgen de inkomsten uit de afvalwaterheffing met 9.885.000 euro (398,8 miljoen frank) van 225.013.000 euro tot 234.898.000 euro. De verhoging van de geraamde inkomsten ligt bij de heffing voor de grootverbruikers. De hogere geraamde opbrengsten voor de grootverbruikers volgen uit een combinatie van volgende factoren :

- op basis van de inkohiering in voorgaande jaren wordt de inkomstenraming 2002 bijgesteld reke-

ning houdend met een jaarlijkse afname van de vuilvracht met 5 percent. Aangenomen wordt dat deze trend zich ook in de toekomst verder zal zetten ;

- actualisatie van het eenheidstarief 2002, namelijk 26,36 euro per vervuilingseenheid (VE). Bij de opmaak van de begroting 2002 werd rekening gehouden met een verhoging van het eenheidstarief van 26,22 euro/VE ;
- actualisatie van de betalingsbereidheid ;
- actualisatie van de inkohiering in het heffingsjaar zelf. Bij de opmaak van de begroting 2002 werd een inkohiering van 90 percent in het heffingsjaar vooropgesteld. Uit actuele cijfers over de voorgaande jaren blijkt dat de gemiddelde inkohiering in het heffingsjaar 80 percent bedraagt.

Verder dalen de opbrengsten uit de grondwaterheffing licht met 1.916.000 euro (77,3 miljoen frank) van 21.988.000 euro naar 20.072.000 euro. Dit is het eenmalige effect van de wijziging die bij de initiële begrotingsopmaak 2002 – via een amendement in de commissie leefmilieu – werd aangebracht aan het programmadecreet 2002. Het effect van de nieuwe heffingsformule voor grondwaterwinningen groter dan 30.000 m³ werd bij amendement beperkt tot 75 percent voor het begrotingsjaar 2002.

– *Evolutie van de heffingsinkomsten 1999 – 2002*

Als de minister de evolutie van de inkomsten uit de heffingen tussen 1999 en 2002 bekijkt, stelt ze vast dat :

- de opbrengsten uit de afvalwaterheffingen en mestheffingen constant blijven ;
- de opbrengsten uit de grondwaterheffingen met 1/2 zijn toegenomen ;
- de opbrengsten uit de afvalstoffenheffingen met 1/5 gedaald zijn.

(in miljoen frank)

	1999	2000	2001	2002	1999-2002	%
Afvalstoffenheffing	3.386	3.000	3.200	2.696	-690	-20,4%
Afvalwaterheffing	9.435	9.259	9.330	9.476	41	0,4%
Grondwaterheffing	540	506	627	810	270	50,0%
Mestheffing	200	200	200	194	-6	-3,0%
Totaal	13.561	12.965	13.357	13.176	-385	-2,8%

I.2. Belangrijkste aanpassingen

Extra kredieten voor duurzame milieu-investeringen vanuit het FFEU : plus 61.973.000 euro of 2,5 miljard frank

Via het Financieringsfonds Eenmalige Uitgaven (FFEU) wordt minstens 61.973.000 euro of 2,5 miljard frank ter beschikking gesteld voor duurzame investeringen in de milieusector. Deze middelen zullen worden aangewend voor :

- integraal waterbeleid (onder meer investeringen in overstromingsgevoelige gebieden, gemeentelijke rioleringen en kleinschalige waterzuivering) ;
- een verdere versnelling van de bodemsanering met specifieke aandacht voor brownfields, woonzones en de sanering van waterbodems ;
- de doorgedreven aankoop van bossen en natuurgebieden om de in het regeerakkoord vooropgestelde 3.000 hectare per jaar te halen ;
- de zogenaamde "warme sanering" (afbouw van de varkensstapel).

Voor een meer gedetailleerd overzicht van de projecten die worden gefinancierd met de extra kredieten voor duurzame milieu-investeringen van het FFEU verwijst de minister naar de rondgedeelde tekst.

- *Overheveling van de kredieten voor warme sanering van de landbouw- naar de leefmilieubegroting + extra krediet van 24.789.000 euro of 1 miljard frank*

Het krediet van 24.789.000 euro of 1 miljard frank dat ter gelegenheid van de begrotingsopmaak 2002 op de landbouwbegroting werd ingeschreven voor de warme sanering (in toepassing van het decreet van 9 maart 2001 tot regeling van de vrijwillige, volledige en definitieve stopzetting van de productie van alle dierlijke mest, afkomstig van een of meerdere diersoorten), wordt overgeheveld naar de begroting van het Minafonds (nieuwe basisallocatie 361B4110). Bovenop dit bedrag wordt nog eens in een extra miljard frank voorzien.

In het kader van de afbouw van de varkensstapel werden in 2001 881 aanvragen (voor een krediet van 1,7 miljard frank of 42.141.899 euro) ingediend. Met het beschikbaar budget van 24.789.000 euro (1 miljard frank), konden slechts 559 aanvragen worden afgehandeld. De overige 322 aanvragen werden doorgeschoven naar de indieningsronde 2002. Voor de afhandeling van deze aanvragen is naar schatting 14.433.000 euro (582.228.734 frank) nodig.

Dit betekent dat zonder verhoging van het budget, een hypotheek zou worden gelegd op de nieuwe aanvragen van de tweede indieningsronde (2002), waarbij dossiers voor maximaal 10.356.000 euro (417.757.047 frank) zouden kunnen worden goedgekeurd. Algemeen wordt ervan uitgegaan dat tijdens de tweede indieningsronde het aantal aanvragen voor varkens iets lager zal liggen dan tijdens de eerste indieningsronde.

Er wordt in een aparte derde indieningsronde voorzien, waarbij wordt onderzocht of uitbreiding naar andere diersoorten en territoriale differentiatie (kwetsbare gebieden) mogelijk is en aanvaardbaar voor de Europese Commissie. Bij de eventuele uitbreiding naar andere diersoorten moet ook rekening worden gehouden met de Europese quota voor de melkveehouderij.

Bijgevolg wordt het reeds beschikbare budget van 24.789.000 euro (1 miljard frank) voor 2002 met nog eens 24.789.000 euro verhoogd, zodat de doorgeschoven 322 aanvragen (kredietbehoefte : 14.000.000 euro) en alle aanvragen die ingediend worden in 2002 (geschat aantal 880 aanvragen, geraamde kredietbehoefte : 39.000.000 euro) in 2002 kunnen worden behandeld.

- *De creatie van circa 180 duurzame groene jobs in de bos- en natuursector, toegankelijk voor kansengroepen : +2.114.000 euro of +85,3 miljoen frank*

Uitgaande van een basisbudget van 2.114.000 euro vanuit Leefmilieu, aangevuld met het engagement van Werkgelegenheid, kunnen 188 arbeidsplaatsen in de bos- en natuursector worden gecreëerd.

- *Uitbouw van een automatisch meetnet riooloverstorten : +992.000 euro of +40,0 miljoen frank*

Er wordt vaak verwezen naar de riooloverstorten bij de discussie over de kwaliteitsverbetering van het oppervlaktewater. Door de steeds verdere uitbreiding van het rioleringsstelsel, die de diffuse verontreiniging afkomstig van de huishoudens verkleint, vormen de riooloverstorten een steeds groter aandeel in de niet gekende vuilvracht. De uitbouw en exploitatie van een meetnet dat deze geïsoleerde vrachten in kaart brengt, dringt zich bijgevolg op.

De gegevens van het meetnet zullen onder meer bruikbaar zijn voor Aquafin om de werking van de stations te optimaliseren en de nodige acties te ondernemen naar ruiming en/of onderhoud.

- *Overige aanpassingen*

De minster vermeldt nog de volgende aanpassingen :

- de inschrijving van +2.029.000 euro of 81,8 miljoen frank voor het Fonds voor compenserende bebouwing ;
- de vermindering van de werkingsdotaties van de VOI's ingevolge onbelaste saldi eind 2001 met 7.118.000 euro of 287,1 miljoen frank
- en het overzetten van 24.789.000 euro (1 miljard frank) van de investeringsdotatie aan Aquafin van het Minafonds naar het FFEU.

In het kader van het begrotingsconclaaf en meer in het bijzonder de besprekingen met betrekking tot de aanwending van de middelen in het Financieringsfonds, werd 24.789.000 euro of 1 miljard frank binnen het FFEU bestemd voor de financiering van de afbouw van de varkensstapel. Wegens begrotingstechnische redenen kunnen dergelijke uitgaven echter niet aangerekend worden op het FFEU. Derhalve wordt ervoor geopteerd om 24.789.000 euro (1 miljard frank) van de investe-

ringsdotatie Aquafin uit te betalen via het FFEU in plaats van via het Minafonds.

Tot slot wordt een 'bijkrediet vorige jaren' van 632.000 euro ingeschreven op basisallocatie 12.10 van programma 61.50 "Allerhande lopende uitgaven voor het beheer van het oppervlaktewater, het grondwater en het drinkwater" ten gevolge van te laat ingediende facturen.

I.3. Heroriënteringen

- + 1.227.000 euro of 50 miljoen frank voor het nieuw Vlaams Fonds Tropisch bos

Voor het uitbouwen van een structuur voor het nieuw Vlaams Fonds Tropisch bos werden verschillende modellen bestudeerd in het buitenland.

De duurzame houtwinning en certificering wordt een belangrijk thema in dit project. Vanuit de ondersteuning van de Biodiversiteitsconventie, moet ook aandacht gaan naar primaire bosreservaten en de bijbehorende biodiversiteit. Dit kan gebeuren via steun aan biodiversiteitsonderzoek, steun voor controle en beheer van nationale parken, uitbouw van ecotoerisme, enzovoort. Een derde thema is de herbebossing en het herstel van gedegradeerde gebieden. Dit vanuit de vaststelling dat enerzijds bosuitbreiding in Vlaanderen zeer beperkt mogelijk is en anderzijds dat in het kader van de Klimaatconventie meer en meer aandacht besteed wordt aan herbebossing in tropische bossen.

De projectgroep adviseerde om prioritaire aandacht te besteden aan kleinschalige en middelgrote projecten komende vanuit de NGO's (niet-gouvernementele organisaties), instituten en organisaties uit de tropische landen zelf, zonder hierbij echter voorstellen van NGO's, universiteiten en organisaties uit Vlaanderen uit te sluiten.

- *Extra impuls voor natuurinrichtingsprojecten : 3.436.000 euro of 138,6 miljoen frank*

Diverse projecten werden de voorbije jaren opgestart en zijn zo ver in de procedure gevorderd dat de uitvoering in 2002 aangevat kan worden. De minister stelt voor om in de commissie een afzonderlijke discussie te wijden aan de inrichtingsinstru-

menten. Er is een goede analyse beschikbaar over de diverse instrumenten zoals natuurinrichting, ruilverkaveling, landinrichting en grondbank.

- *Overige heroriënteringen*

De minister vermeldt nog de volgende heroriënteringen :

- de aanwerving van extra natuur- en groenarbeiders (1.094.000 euro of 44,1 miljoen frank) ;
- de aanwerving van bijkomende contractuelen voor de afdeling Natuur (345.000 euro of 13,9 miljoen frank) en voor de afdeling Bos en Groen (312.000 euro of 12,6 miljoen frank) ;
- 170.000 euro of 6,9 miljoen frank voor het nieuwe Presti 5-programma.
- 5.000 euro of 2,016 miljoen frank voor de uitvoering van het samenwerkingsakkoord tot het opstellen, uitvoeren en opvolgen van het nationaal klimaatplan en het rapporteren in het kader van het raamverdrag inzake de klimaatverandering en het Kyoto-protocol.

I.4. Uitvoering van de begroting 2001

Tot slot licht de minister nog een tabel toe over de beschikbare middelen en de effectieve uitgaven voor leefmilieu tijdens de huidige legislatuur.

Het totaal van de beschikbare kredieten 2002 voor leefmilieu vertoont, gecumuleerd ten opzichte van 1999, een stijging met 17.876,5 miljoen frank.

Bij het maken van de afrekening van het begrotingsjaar 2001 blijkt volgens de minister dat :

- de beschikbare kredieten voor 99% werden aangewend (tegenover 96% in 2000 en 93% in 1999) ;
- het beschikbare krediet ten opzichte van 1999 steeg met 8.581,7 miljoen frank ;
- er eind 2001 10.857,6 miljoen frank effectief méér was besteed ten opzichte van het niveau 1999.

(in miljoen frank)

1999			2000			2001			2002
Krediet	besteed	%	Krediet	besteed	%	Krediet	besteed	%	krediet
26.817,7	24.940,5	93%	28.545,4	27.403,6	96%	33.671,7	33.335,0	99 %	36.112,5
<i>Vershil tov jaar -1</i>			+1.727,7	+2.463,1		+5.126,3	+5.931,4		+2.440,8
<i>Vershil tov 1999</i>						+6.854,0	+8.394,5		+9.294,8
<i>Gecumuleerd verschil tov 1999</i>						+8.581,7	+10.857,6		+17.876,5

* inclusief bestaansmiddelen Leefmilieu en eigen ontvangsten OVAM, VMM en VLM

II. BESPREKING

II.1. Algemeen : beleidskredieten en financiering milieubeleid

– *Tussenkomst van de heer Erik Matthijs*

De heer *Erik Matthijs* bevestigt dat de aangepaste begroting leefmilieu een stijging van 10,2 percent inhoudt, zoals gesteld in de toelichting door de minister.

Er is een injectie van 61.973.000 euro of 2.500 miljoen frank vanuit het Financieringsfonds voor Eenmalige Uitgaven (FFEU). De heer *Matthijs* stelt zich vragen bij deze manier van werken. Het Rekenhof laat overigens opmerken dat de uitgaven van het FFEU nauwelijks worden toegelicht, behalve voor leefmilieu. De middelen voor leefmilieu worden bestemd voor bodemsanering en aanpak brownfields, aankoop van bos- en natuurgebieden, aanleg van rioleringen, aanpak van verontreinigde waterbodems, Aquafin en voor investeringen in overstromingsgevoelige gebieden.

De spreker vraagt zich af of dit “eenmalige investeringen” zijn in de echte zin van het woord. Het Rekenhof betwijfelt dit sterk : de genoemde milieu-investeringen hebben "geen inhoudelijke zelfstandigheid" tegenover de gangbare jaarlijkse investeringsprojecten voorzien op de begroting van het Minafonds (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, 20-B/1, p.14*). De vraag stelt zich dan ook of deze projecten vallen onder de toepassing van artikel 4, § 1, 1°, van het decreet van 22 december 2000 houdende oprichting van het FFEU.

Wanneer de spreker overloopt waarvoor de middelen gebruikt zouden worden, stelt hij vast dat het gaat om reguliere of terugkerende investeringen die in een meerjarenprogramma thuishoren. De heer Matthijs verwijst nog naar de discussie in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting hierover.

De investeringskredieten voor Aquafin worden fors gereduceerd. Een bedrag van 24.789.000 euro wordt afgenomen. Via het FFEU komt dit terug bij Aquafin terecht, maar dit bewijst volgens de heer Matthijs dat de middelen uit het FFEU niet gericht zijn op éénmalige investeringen, maar op het uitvoeren van algemeen beleid, in dit geval de financiering van de overeenkomst met de NV Aquafin.

Ook daar heeft het Rekenhof echter vragen bij. De kredieten voor de uitgaven in toepassing van de overeenkomst tussen het Vlaams Gewest en de NV Aquafin houden geen rekening met de stelling van het Ministerie van Financiën dat het 21 percent BTW-tarief moet worden toegepast. Zowel de NV Aquafin als het Vlaams Gewest betwisten de aanwending van het BTW-tarief van 21 percent en elke navordering van een vermeende tekort aan aangerekende BTW, maar niettemin betaalt het Vlaams Gewest sinds 8 november 2001 21 percent BTW op de facturen van de NV Aquafin.

Het Rekenhof laat opmerken dat desondanks de begrotingscijfers niet in die zin worden herzien. Dit betekent dat het Vlaams Gewest in te weinig kredieten voorziet ter honorering van zijn verbintenis met de NV Aquafin. De kredieten zijn volgens het Rekenhof met 49.300.330 euro onderschat (*Parl. St. Vl. Parl. 2001-2002, 20-B/1, p.11*). Dit is bovendien in strijd met de overeenkomst met Aquafin.

Volgens het Rekenhof zal dit leiden tot toenemende financieringskosten voor Aquafin, die evenmin zijn opgenomen in de begroting. Volgens de heer Matthijs stelde de bijzonder gevolmachtigde in zijn advies bij het aangepaste budget van Aquafin daarboven dat het best een provisie wordt aangelegd voor de 208,75 miljoen euro die de BTW-administratie vordert voor de facturen die het bedrijf opstelde tussen september 1996 en november 2001. Het zou volgens de heer Matthijs inderdaad van goed bestuur getuigen mocht hiervoor een provisie worden aangelegd.

Het Rekenhof stelt verder dat de bedragen ingeschreven op de artikelen 361B4100 (lopende uitgaven) en 361B6102 (investeringsuitgaven) en op het FFEU afwijken van de tijdens het budgetoverleg van 7 maart 2002 overeengekomen cijfers. Tussen

het afgesproken budget en de thans ingediende begroting bestaat er een verschil van 10.761.935 euro. Deze eenzijdige vermindering is volgens het Rekenhof in strijd met de overeenkomst met de NV Aquafin en mist rechtsgrond (*Parl. St. Vl. Parl. 2001-2002, 20-B/1, p.12*).

De heer Erik Matthijs besluit uit bovengenoemde cijfers dat de aangepaste leefmilieubegroting een tekort van ongeveer 60 miljoen euro vertoont : 49.300.330 euro voor de BTW-uitgaven en 10.761.935 euro op de lopende en investeringsuitgaven van Aquafin.

De heer Matthijs verwijst naar de aankondiging dat in de commissie een grondig debat zal worden gehouden over de financiering van het milieubeleid. Volgens de minister van begroting zijn de financiering van het milieubeleid en de zorgverzekering de grote uitdagingen bij de opmaak van de Vlaamse begroting voor 2003 (Financieel-Economische Tijd van 7 mei 2002). Het milieubeleid wordt al vele jaren gefinancierd met enerzijds algemene begrotingsmiddelen en anderzijds milieuheffingen. Volgens de minister van begroting is de opbrengst van de heffingen sinds enkele jaren stevig aan het dalen. Dat is voor een deel de bedoeling, want regulerende heffingen moeten de burgers en bedrijven ertoe aanzetten minder te vervuilen. De opbrengst van de milieuheffingen is gedaald van 337,1 miljoen euro in 1999 tot 290 miljoen euro vorig jaar. Vooral de afvalstoffenheffing bracht minder op (45,9 miljoen euro in 2001 tegenover 76,9 miljoen euro in 1999). De Vlaamse regering moet volgens begrotingsminister Dirk Van Mechelen beslissen of ze de milieuheffingen verhoogt, dan wel meer geld uit de algemene middelen uittrekt voor het milieubeleid.

Vermits de milieuheffingen een regulerend effect beogen, is het volgens de heer Matthijs normaal dat de inkomsten dalen. Het opdrijven van de heffingen is dan niet de aangewezen reactie om dit probleem op te lossen.

Het lid verwijst verder naar de discussie over de aftrekbaarheid van milieuheffingen voor bedrijven. De heffingen die in het Vlaams Gewest worden opgebracht, onttrekken door de aftrekbaarheid middelen aan de federale regering. Dit zorgt voor een belangenconflict, dat momenteel wordt uitgevochten. De federale staat heeft de milieuheffing geschrapt uit de aftrekposten. De minister van begroting en de minister van economie beloofden als tegenzet de milieuheffing om te vormen tot milieubijdragen, al is het niet zeker of die piste nog wordt

gevolgd. Wanneer komt er klaarheid over de af-trekbaarheid van de milieueffingen ?

Volgens de heer Matthijs wordt begrotingsminister Dirk Van Mechelen ongeduldig omdat het debat over de financiering van het milieubeleid uitblijft. De Vlaamse regering wacht nog op een voorbereidende nota van de leefmilieuminister over de milieueffingen. De minister van Financiën en Begroting wil deze klip rondeten tegen de begrotingsopmaak van 2003.

De heer Matthijs vraagt wanneer minister van Leefmilieu Vera Dua haar voorstellen over de financiering van het milieubeleid zal doen. Komt er een nota met diverse scenario's ? Wanneer zal die aan het parlement worden overgemaakt ?

De heer Matthijs begrijpt uit een recente uitspraak van de minister-president dat het reeds lang aangekondigde debat over de financiering van het milieubeleid niet voor het zomerreces zal worden gevoerd. Het parlement zal dan moeten kennis nemen van een beslissing van de regering, waarover dan nog een debat kan worden gevoerd.

De heer Erik Matthijs verwijst verder naar het nieuwe milieubeleidsplan 2003-2007, dat momenteel nog in openbaar onderzoek is en nog niet werd goedgekeurd door de Vlaamse regering. Om de ambitieuze doelstellingen te bereiken, is volgens minister Vera Dua jaarlijks ongeveer 200 miljoen euro extra nodig (Financieel-Economische Tijd van 16 april 2002). Of die extra middelen er ook komen, en in hoeverre het principe van de vervuiler betaalt wordt doorgetrokken, is een zaak voor de hele Vlaamse regering.

Volgens de spreker is het zeer de vraag of die middelen er ook komen. Ze zijn alvast niet opgenomen in de meerjarenbegroting. Daarin vindt de spreker voor 2002 855.905 euro, voor 2003 871.231 euro, voor 2004 879.968 euro en voor 2005 (na de verkiezingen) 900.476 euro.

Volgens de heer Matthijs schept minister Vera Dua met het ontwerp van milieubeleidsplan hoge verwachtingen bij de bevolking. Hij verwijst in dit verband naar eerdere uitspraken van de minister waarbij ze, naar aanleiding van de Lambermontakkoorden, 30 miljard frank extra opeiste voor milieu. De heer Matthijs zal bij de indiening van de begroting 2003 en de bijhorende meerjarenbegroting nagaan in hoeverre er daadwerkelijk middelen worden uitgetrokken.

De spreker vraagt zich af of het verantwoord is dergelijke uitspraken te doen. De Vlaamse minister-president wil jaarlijks 60 miljoen euro voor wetenschappelijk onderzoek. Er zullen dus duidelijke keuzes moeten worden gemaakt.

De heer Erik Matthijs verwijst naar de uitspraak van minister Vera Dua dat haar collega's in de Vlaamse regering achter het milieubeleid staan. Volgens de spreker is dit onjuist en is het vertrouwen zoek. De collega's van de minister worden ongeduldig. Ze noemen de dossiers van minister Dua onverdedigbaar, en nemen ze over, zoals het dossier inzake de afbakening van de kwetsbare gebieden. Of de minister laat de Vlaamse regering wachten op een dossier, zoals over de financiering van het milieubeleid. Ook op het drinkwaterdecreet werd lang gewacht, en dan beantwoordt het volgens de heer Matthijs niet eens aan de resolutie goedgekeurd in het Vlaams Parlement, waarin één factuur voor drinkwaterverbruik en afvalwaterheffing en een eenvormige tariefstructuur voor de drinkwatermaatschappijen werd gevraagd.

Minister-president Patrick Dewael ontpopt zich volgens de heer Matthijs noodgedwongen tot een nieuwe milieuminister. Hij stelt duidelijk dat een fundamenteel milieubeleid ontbreekt (De Morgen van 3 april 2002) en heeft een tienpuntenprogramma voor leefmilieu. De minister-president heeft wel al een duidelijke zienswijze over de financiering van het milieubeleid : hij pleit voor een fifty-fifty verhouding tussen de algemene middelen en de milieueffingen, die moeten geharmoniseerd worden. Hij doet voorstellen om Aquafin te nationaliseren, Indaver te privatiseren, een riooltaks in te voeren, enzovoort. De minister-president vraagt om snel bekend te maken welke beperkingen zullen gelden in gebieden die onder het VEN (Vlaams Ecologisch Netwerk) terechtkomen. De minister-president neemt volgens de heer Matthijs duidelijk de leiding inzake leefmilieu. Dit leidde tot de kranetekop : "Wil de ware minister van leefmilieu nu opstaan ?" in het Belang van Limburg van 5 april 2002.

Ook vice-minister-president Steve Stevaert voelde zich op 1 mei 2002 geroepen een voorstel te doen om de huisvuilbelasting af te schaffen, na zijn eerdere succes met de afschaffing van het kijk- en luis-tergeld. De heer Matthijs verwijst verder naar de gezamenlijk oproep van sp.a en Spirit om eindelijk een debat te voeren over de "echte" milieuproblemen (De Standaard van 3 mei 2002).

Volgens de heer Matthijs toont dit aan dat het vertrouwen in minister Vera Dua zoek is. De spreker

meent daarom dat de minister geen garanties heeft om het nieuwe milieubeleidsplan ten uitvoer te brengen.

– *Reacties van andere leden*

In tegenstelling tot de heer Matthijs, meent de heer *Johan Malcorps* dat er wel een aantal concrete realisaties en voorstellen zijn, onder meer in het nieuwe milieubeleidsplan 2003-2007. Belangrijk is dat de administratie in het kader van het nieuwe ontwerp van milieubeleidsplan heeft berekend hoeveel het hele milieubeleid de komende jaren extra zal kosten en welke budgettaire inspanningen de verschillende projecten vergen. Na het openbaar onderzoek en de adviesronde, met eventueel aanbevelingen vanuit de commissie leefmilieu, is het aan de Vlaamse regering om kleur te bekennen en vast te leggen welke extra middelen er in de meerjarenbegroting moeten worden opgenomen.

De spreker erkent dat een aantal belangrijke dossiers nog op een oplossing wachten. Anderzijds werd op belangrijke punten reeds een doorbraak gerealiseerd. Volgens de heer *Malcorps* kan men de Vlaamse regering moeilijk verwijten dat ze veel energie heeft gestoken in maatregelen voor het terugdringen van de nitraat- en fosfaatverontreiniging. Zoals uit internationale vergelijkingen blijkt, is de waterverontreiniging immers het belangrijkste milieuprobleem in Vlaanderen. Een tweede belangrijk probleem is het ontbreken van natuur. Door de afbakening van het VEN zal op dit vlak ook een doorbraak worden gerealiseerd. Dit zijn reële problemen waarvoor de regering concrete oplossingen zoekt, zoals voor de bodemsanering, de luchtverontreiniging en de financiering van het milieubeleid. De indruk mag dan ook niet worden gewekt dat de echte milieuproblemen niet worden aangepakt in deze legislatuur.

De heer *Paul Wille* meent dat het voor iedereen duidelijk is dat de financiering van het milieubeleid de uitdaging is voor de toekomst. De bezorgdheid van de heer *Matthijs* inzake voldoende beleidskredieten voor het milieubeleid is dan ook deels terecht. De nood aan meer middelen is een reden om in de komende maanden een duidelijke beslissing te nemen inzake de financiering. De heer *Wille* stelt voor daar een evaluatie van de beslissing van de Vlaamse regering van 24 juli 2001 over de herstructurering van de Vlaamse Milieuholding aan te koppelen. Het lid heeft zijn twijfels over de uitvoerbaarheid van die beslissing. Er moet worden nagegaan of het principe van de zelfgenererende financiering haalbaar is en hoe participaties kunnen worden gevaloriseerd. De minister zou hierover

ten gronde van gedachte moeten wisselen met de commissie.

De heer *Patrick Lachaert* stelt dat de betwisting van het BTW-percentage bij Aquafin aantoont dat het probleem van de BTW-voet initieel niet goed werd bekeken. Bij het opzetten van de constructie NV Aquafin had men meer rekening kunnen houden met deze problematiek. De spreker voegt eraan toe dat het Vlaams Gewest wordt gesanctioneerd voor de wil tot privatisering van bepaalde activiteiten, terwijl in het Waals Gewest de overheidsbedrijven gunstige tarieven genieten.

De heer *Jacques Timmermans* repliceert dat bij het opzetten van de Aquafin-constructie het BTW-percentage van 6 procent werd gehanteerd als een belangrijk argument pro deze constructie. Hij waarschuwt voor gelijkaardige problemen met nieuwe constructies in de afvalsector.

De heer *Erik Matthijs* benadrukt dat de BTW-administratie in het verleden tot vier maal toe akkoord is gegaan met de gehanteerde BTW-voet. Hij begrijpt dat in het verleden op basis van dit akkoord werd gewerkt. Zijn opmerkingen hebben betrekking op de aanpak van het probleem vanuit budgettair oogpunt.

– *Replik van de minister*

Minister *Vera Dua* betwist de stelling van het Rekenhof dat de leefmilieu-projecten die door het FFEU worden gefinancierd geen inhoudelijke zelfstandigheid hebben ten opzichte van de gangbare jaarlijkse investeringsprojecten. De uitgaven worden toegelicht in de begrotingsdocumenten en gedetailleerd besproken in de rondgedeelde tekst van de minister. Wat bijvoorbeeld de aankoop van bossen en natuurgebieden betreft, worden enkele belangrijke en grote dossiers voorbereid. Wegens de ongewone omvang daarvan, is een financiering door het fonds verantwoord. Dit geldt ook voor enkele belangrijke investeringen in overstromingsgevoelige gebieden, waarbij enkele belangrijke eenmalige uitgaven worden gedaan die buiten de gewone begroting vallen. De minister meent dat het uitzonderlijk karakter van de uitgaven voldoende gemotiveerd is.

De heer *Erik Matthijs* stelt dat er zowel argumenten zijn voor de stelling van het Rekenhof als die van de minister. Het toont volgens het lid aan dat het FFEU de begroting ondoorzichtig maakt. Wat wordt als "eenmalige uitgaven" beschouwd? Dit zal in de toekomst nauwlettend moeten worden opgevolgd.

Er werd volgens minister *Vera Dua* een overeenkomst gesloten met Aquafin, waarbij via een vrijwaringsclausule een waarborg wordt geboden dat Aquafin over bijkomende middelen kan beschikken indien noodzakelijk om de BTW-bedragen uit het verleden te betalen. Er loopt intussen een gerechtelijke procedure omdat de navordering van een vermeend tekort aan aangerekende BTW zowel door Aquafin als het Vlaamse Gewest wordt betwist. Omdat in het verleden altijd met het akkoord van de belastingsinspectie werd gewerkt, acht de minister het weinig waarschijnlijk dat de rechtbank nu zou opleggen dat de vermeende achterstallige BTW moet worden betaald. De belastingsdiensten waren in het verleden voldoende op de hoogte van de situatie en hebben hierover geen opmerkingen gemaakt bij de revisie van de rekeningen. De minister vindt het dan ook niet opportuun om in de aangepaste begroting 2002 in 49 miljoen euro extra te voorzien voor de navordering.

De Vlaamse regering is zich volgens de minister dus zeer goed bewust van het BTW-dossier en doet het nodige om hiervoor een oplossing te vinden. Er wordt nu een sterke juridische argumentatie uitgewerkt en een mogelijke alternatieve structuur voor het doorrekenen van de kosten van de waterzuivering wordt onderzocht. Ook de weg van overleg met de federale regering wordt bewandeld. Op de huidige facturen wordt 21 percent BTW betaald, maar daarbij wordt steeds vermeld dat de gehanteerde BTW-voet wordt betwist. Het zou volgens de minister onlogisch zijn dat in het Vlaamse gewest 21 percent BTW wordt betaald voor waterzuivering en in de andere regio's slechts 6 percent.

De heer *Erik Matthijs* repliceert dat er argumenten zijn voor de stelling van de Vlaamse regering, maar ook voor die van het federale niveau. Er zijn nog middelen in het FFEU (546 miljoen euro, 22 miljard frank), maar volgens de criteria van de Hoge Raad voor Financiën mag er maar een beperkt deel van worden vastgelegd.

Volgens minister *Vera Dua* is de afspraak dat een discussienota over de financiering van het milieubeleid aan de Vlaamse regering zal worden voorgelegd bij de opmaak van de begroting 2003 (dus voor het zomerreces 2002). Het is aan de commissie leefmilieu om uit te maken wanneer dit onderwerp in de commissie wordt besproken. De minister-president heeft beklemtoond dat de financiering van het toekomstige milieubeleid een belangrijke uitdaging is. Het is volgens minister *Dua* een goede zaak dat alle ministers en fracties zich bewust zijn van het belang van deze opgave.

De daling van de inkomsten uit milieuheffingen moet worden genuanceerd. Ten aanzien van 1999 is er in 2002 een daling met 2 percent. In een aantal sectoren is de daling groter, wat duidt op het regulerend effect van de heffingen. Er zijn intussen ook een aantal heffingen aangepast, wat tot meer ontvangsten heeft geleid. De discussie over de heffingen zal ten gronde moeten worden gevoerd. Iedereen lijkt zich bewust van het probleem van de financiering, maar concrete voorstellen voor de oplossing ervan ontbreken.

De heer *Paul Wille* merkt op dat hij hierover reeds concrete voorstellen heeft gedaan. De *minister* repliceert dat de ontmanteling van de Vlaamse Milieuholding en de valorisatie van de participaties, overeenkomstig de regeringsbeslissing van 24 juli 2001, slechts in beperkte mate zal bijdragen tot de oplossing van het financieringsprobleem. Bovendien gaat het om een eenmalige ingreep.

De heer *Jacques Timmermans*, commissievoorzitter, wijst op de gedachteswisseling over de herstructurering van de Vlaamse Milieuholding die op 30 mei 2002 in de commissie zal plaatsvinden.

De heer *Jos Bex* herinnert eraan dat hij ook alternatieve voorstellen inzake de financiering van het milieubeleid ter discussie wil leggen. Die gaan uit van een internalisering van de milieukosten en dus van een andere invalshoek dan het huidige financieringsbeleid.

Minister *Vera Dua* pleit ervoor een onderscheid te maken tussen de recurrente kosten van het milieubeleid en het historisch passief, waarbij onder meer de waterzuivering (aanleg en onderhoud van de rioleringen en waterzuiveringsinstallaties) en de bodemsanering, nog grote financiële inspanningen vergen. Er is een duidelijk beeld van de behoeften, maar nog niet van een sluitende financieringswijze.

Inzake de fiscale aftrekbaarheid van de milieuheffingen voor bedrijven zijn er inderdaad verschillende denkpistes. De eventuele omvorming tot milieubijdragen moet mee worden opgenomen in de discussie. Wat voor de minister telt, is dat de heffingen worden betaald en dat regulerende heffingen hun effect sorteren. Zo wordt nu vastgesteld dat de afvalwaterheffing vele bedrijven ertoe aanzet hun afvalwater zelf te zuiveren.

Volgens de heer *Erik Matthijs* gaat het bij de discussie over de fiscale aftrekbaarheid duidelijk om een belangenconflict met de federale overheid. Voor de federale overheid moet de hervorming van de vennootschapsbelasting immers budgettair neutraal zijn.

De *minister* wijst erop dat de voorbereiding van het nieuwe milieubeleidsplan 2003-2007 volgens de decretaal vastgelegde procedure (decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid) gebeurt. Een openbaar onderzoek in de fase van voorbereiding, dus vooraleer de Vlaamse regering het plan definitief vaststelt, heeft als voordeel dat de resultaten ervan nog tot bijsturing van het plan kunnen leiden. Uiteraard heeft het plan een kostprijs. Naargelang de middelen die ter beschikking worden gesteld, zal de snelheid van het beleid toe- of afnemen. Dit geldt zeker voor de historische vervuiling, bijvoorbeeld voor de sanering van verontreinigde gronden. Tegelijkertijd moet naar alternatieve financiering worden gezocht.

De heer *Paul Wille* wijst op de mogelijkheden van PPS (publiek en private samenwerking). Tot hier toe blijven deze constructies veelal beperkt tot civiele werken. Maar er zijn ook mogelijkheden in de dienstverlening, waarbij de private sector, onder begeleiding en controle van de overheid, mee instaat voor het uitvoeren van het beleid en waarbij erover wordt gewaakt dat de kostprijs voor de overheid niet te hoog oploopt.

De heer *Erik Matthijs* merkt op dat hij eerst concrete resultaten van die alternatieve financiering en van PPS-constructies wil zien. De spreker stelt verder vast dat er heel wat middelen nodig zullen zijn voor het milieubeleidsplan (200 miljoen euro extra) en dat die niet beschikbaar zijn, behoudens een herschikking van de middelen tussen de departementen bij de begrotingsopmaak.

De heer *Paul Wille* stelt dat de eerste PPS-projecten bezig zijn in de bodemsanering. De heer *Matthijs* repliceert dat hij een uitbreiding naar andere sectoren wil zien.

– *Vershil in cijfers*

De heer *Erik Matthijs* vraagt uitleg over het juiste bedrag aan beleidskredieten. Volgens de meerjarenbegroting (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, 17, 1- B*) en de toelichting bij de aanpassing van de middenbegroting en de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, 17/1-A, p. 36*) heeft de minister 855.905.000 euro aan beleidskredieten. De minister spreekt in de rondgedeelde nota echter over 852.296.000 euro.

De minister stelt dat de oorzaak hiervoor ligt in een verschillende interpretatie van wat als beleidskrediet in aanmerking komt. Overeenkomstig de

definitie van de administratie Financiën en Begroting is het totaal van de beleidskredieten gelijk aan de som van alle niet-gesplitste kredieten (NGK) (min dotatie Minafonds), gesplitste vastleggingskredieten (GVK), variabele kredieten (VRK), bijkredieten vorige jaren (BVJ) en de vastleggingsmachtiging Minafonds. Daarbij worden nog de middelen op het FFEU geteld. Samen geeft dit 852.296.000 euro.

II.2. Huisvuilbelasting

De discussie over de eventuele huisvuilbelasting is volgens de heer *Johan Malcorps* interessant. De vraag is hoe de huisvuilinzameling en -verwerking in de toekomst zal worden georganiseerd en gefinancierd. Naast de tussenkomst vanuit de algemene middelen, zijn er nu reeds systemen zoals huisvuilzakken tegen betaling en diftar (gedifferentieerde tarifiering). In de toekomst moet voor de heer *Malcorps* het principe de vervuiler betaalt grotendeels blijven gelden. Een en ander is dus niet te vergelijken met de afschaffing van het kijk- en luistergeld, zoals door de heer *Matthijs* wordt gesuggereerd.

Ook de heer *Jacky Maes* wil reageren op de tussenkomst van de heer *Matthijs* en duidelijkheid scheppen over het standpunt van de sp.a inzake de huisvuilbelasting. Het voorstel is om de verantwoordelijkheid voor het afvalbeleid van de gemeenten naar de provinciebesturen te brengen. Vele gemeenten ondervinden problemen bij het beleid inzake ophaling en tarifiering van het huishoudelijk afval. De tarifiering en de heffing zouden daarom per provincie moeten worden vastgesteld. Ook de verwerking zou een provinciale bevoegdheid worden. De ophaling kan door de gemeente gebeuren, maar zou ook door de provincie kunnen worden overgenomen. De provincie moet opcentiemen kunnen heffen om dit te financieren. De fractie van de heer *Maes* staat ook niet afkerig tegenover een diftar-systeem (gedifferentieerde tarifiering).

De heer *Jef Van Looy* meent dat dit het failliet van het afvalbeleid zou betekenen. De beslissingen en de informatie inzake ophaling en verwerking moeten zo dicht mogelijk bij de bevolking liggen. Inzake selectieve inzameling en compostering bijvoorbeeld kunnen geen algemene initiatieven worden opgelegd vanuit de provinciehoofdsteden. Dit moet gebeuren in de gemeenten en in overleg met de bevolking. De doelstellingen inzake vermindering van de afvalberg kunnen anders niet worden gehaald.

De heer *Johan Malcorps* stelt dat door de heren Maes en Van Looy interessante argumenten worden aangehaald. Hij verwijst naar het lopende kerntakendebat en pleit ervoor dat dit debat niet aan de commissie leefmilieu zou voorbij gaan. Er kan zeker kritiek worden geuit op de beslissingen en het beleid van sommige gemeenten en intercommunales, maar anderzijds scoort het Vlaamse Gewest inzake afvalbeleid (hoeveelheid restafval, dioxine-uitstoot) zeer goed in vergelijking met andere Europese landen en regio's. De vraag is of in die omstandigheden aan de structuren moet worden gesleuteld. Beschikken de provincies over voldoende middelen en kennis om de afvalophaling en -verwerking over te nemen? Indien zou blijken dat de provincies dit niet aankunnen, dan staan volgens de spreker alvast enkele privé-groepen klaar om die taken over te nemen. De overheveling zou op die manier tot privatisering leiden. Het kerntakendebat moet volgens de heer Malcorps worden gevoerd, maar dan vanuit de vaststelling dat Vlaanderen nu behoorlijke resultaten boekt.

De heer *Jacques Timmermans*, commissievoorzitter, laat opmerken dat de commissie binnen enkele weken de gelegenheid krijgt om het ontwerpplan huishoudelijk afval 2003-2007 te bespreken. Zoals afgesproken, kan het debat over het afvalbeleid dan uitgebreid worden gevoerd.

De heer *Jos Bex* bevestigt die afspraak, maar vraagt dat er geen voorafname van het debat zou gebeuren. De commissie moet de vrijheid hebben zelf tot conclusies te komen.

De heer *Erik Matthijs* stelt dat een uitspraak van minister vice-president Stevaert over de huisvuilbelasting gedekt zou moeten zijn door de hele Vlaamse regering. De heer *Jacques Timmermans* laat hierbij opmerken dat minister Stevaert enkel een uitspraak heeft gedaan over wat in het regeerakkoord voor de volgende legislatuur kan worden opgenomen.

Minister *Vera Dua* zegt geen probleem te zien in een coördinerende rol voor de provincies. Nu reeds wordt vastgesteld dat bepaalde provincies die rol beter spelen dan andere. De minister twijfelt echter aan het nut en de opportuniteit om bepaalde taken, bijvoorbeeld de ophaling van huisvuil, weg te halen bij de gemeenten. De minister benadrukt dat de gemeenten deze taken goed uitvoeren. De huis-aan-huisophaling organiseren op provinciaal niveau lijkt niet haalbaar. Indien er een financieel probleem is en de gemeenten teveel moeten bijdra-

gen voor de afvalverwerking, moet in eerste instantie daarvoor een oplossing worden gezocht.

II.3. Afbouw van de varkensstapel

De heer *Paul Wille* verwijst naar de 24.789.000 euro of 1 miljard frank extra voor de financiering van de afbouw van de varkensstapel en de toelichting van de minister hierbij. Welke begrotingstechnische redenen worden aangehaald om deze uitgaven niet aan te rekenen op het FFEU?

Minister *Vera Dua* stelt dat de criteria voor de besteding van middelen van het FFEU zeer strikt zijn. Het moet gaan om eenmalige en duurzame investeringen (of schuldafbouw). Er was een akkoord binnen de Vlaamse regering om 24.789.000 euro extra uit te trekken voor de financiering van de afbouw van de varkensstapel. De vraag was waar dat bedrag zou worden aangerekend, en aanvankelijk leek het Financieringsfonds hiervoor in aanmerking te komen. Volgens het departement begroting voldeed de financiering van die maatregel echter niet aan het criterium van eenmalige en duurzame investering, en zou de aanrekening op het FFEU ook vanuit de Europese Commissie kunnen worden bekritiseerd. De investeringen van Aquafin in waterzuiveringsinfrastructuur voldoen daarentegen wel aan dat criterium. Omdat binnen de begroting landbouw geen projecten worden gefinancierd die aan het strenge criterium voldoen, wordt het bedrag van 24.789.000 euro dat bij de initiële begrotingsopmaak 2002 voor de warme sanering werd ingeschreven op de landbouwbegroting, nu overgeheveld naar de begroting van het Minafonds. Bovendien wordt het bedrag nu verdubbeld, zodat het totale beschikbare krediet in 2002 voor de warme sanering 49.578.000 euro bedraagt (basisallocatie 361B4110 van het Minafonds). In dezelfde logica wordt ervoor geopteerd om 24.789.000 euro (1 miljard frank) van de investeringsdotatie Aquafin uit te betalen via het FFEU in plaats van via het Minafonds.

De heer *Wille* stelt dat de overheveling van de kredieten voor de warme sanering van de begroting landbouw naar de begroting leefmilieu gevoelig ligt. Het is daarom belangrijk dat de minister heeft uitgelegd dat begrotingstechnische redenen aan de basis liggen van de overheveling.

De *minister* meent dat er ook vanuit beleidspunt argumenten zijn voor de overheveling naar de begroting leefmilieu.

De heer *Jef Van Looy* vraagt wat het extra bedrag van bijna 25 miljoen euro (1 miljard frank) betekent voor het bereiken van de doelstellingen. Volstaan de bijkomende middelen om het extra mestoverschot, gecreëerd door de aanduiding van kwetsbare gebieden, weg te werken? Hoe groot is dat extra overschot volgens de berekeningen van de minister?

Wat is de stand van zaken betreffende de betaling van de stopzettingsvergoedingen van de eerste inschrijvingsronde? Wat is de impact, uitgedrukt in kilogram stikstof en fosfaat, van die maatregel op de berekende nutriëntenhalte enerzijds en op de reële mestproductie anderzijds? De spreker benadrukt dat hij het over de reële productie heeft. De cijfers die in uitvoering van het mestdecreet in het Belgisch Staatsblad worden gepubliceerd zijn fictieve cijfers gebaseerd op vergunningen en achterhaalde uitscheidingsnormen.

De *minister* verwijst naar de toelichting en stelt dat de aanvragen die in 2001 niet konden worden behandeld, in 2002 bij voorrang zullen worden behandeld. Het budget hiervoor wordt op 14.433.000 euro (582.228.734 frank) geraamd. Er volgt een tweede inschrijvingsronde voor het resterende bedrag van 10.356.000 euro (417.757.047 frank). Het besluit daartoe is klaar en wordt nu spoedig voorgelegd aan de Vlaamse regering.

Er wordt een aparte derde indieningsronde voorbereid waarbij wordt onderzocht of uitbreiding naar andere diersoorten en territoriale differentiatie (kwetsbare gebieden) mogelijk is. De tweede inschrijvingsronde blijft beperkt tot varkenshouders.

De minister erkent dat verwarring mogelijk is over de cijfers inzake mestproductie door de vele correcties die kunnen worden toegepast (ammoniakreductie, fosfaatarm voeder). De minister zal de door de heer Van Looy gevraagde berekening laten uitvoeren.

II.4. Kleinschalige waterzuivering en integraal waterbeleid

De heer *Johan Malcorps* stelt met genoegen vast dat het budget voor voorbeeldprojecten inzake kleinschalige waterzuivering wordt verhoogd. Er wordt 5 miljoen euro extra uitgetrokken voor voorbeeldprojecten, met de bedoeling de gemeenten te overtuigen van het nut van de inplanting van kleinschalige zuivering en van de maximale scheiding van hemelwater en afvalwater, ook op particulier

niveau. Is reeds duidelijk welke concrete projecten zullen worden ondersteund? Wat is de stand van zaken van de reeds lopende proefprojecten?

De heer *Malcorps* is ook tevreden dat er in het kader van het integraal waterbeleid extra middelen uit het FFEU zullen worden geïnvesteerd in overstromingsgevoelige gebieden. Een voorbeeld van een concrete oplossing voor een reëel probleem zijn de maatregelen in Merksem. Er is de aanleg van de dubbele persleiding van het nieuwe pompstation op de Schijn naar het Lobroekdok (kostprijs 3.966.000 euro). Op de kredieten integraal waterbeheer (programma 64.6) is in middelen voorzien voor de ruiming van de linker- en middenkoer van de overwelling van de Schijn te Merksem (2.975.000 euro).

De *minister* zal de vraagsteller een overzicht en een stand van zaken bezorgen van de voorbeeldprojecten van kleinschalige waterzuivering. De aanpak van de overstromingsproblematiek is belangrijk, ook naar de publieke opinie toe. De minister heeft dan ook gereageerd op een interview in de pers, waarin de burgemeester van Antwerpen stelt dat het Vlaams Gewest nauwelijks inspanningen doet inzake de overstromingsproblematiek in Merksem (Knack van 10 april 2002). In de voorliggende begrotingsaanpassing worden opnieuw aanzienlijke middelen hiervoor uitgetrokken, zoals ook in het verleden gebeurde.

II.5. Bodemsanering

De heer *Johan Malcorps* staat volledig achter de versnelde aanpak van de zogenaamde brownfields (verontreinigde industrieterreinen). Daarnaast blijven de problemen in woonzones echter voortduren. De sanering van de Kouterwijk in Sint-Amands sleept al jaren aan. Recent zijn er nieuwe problemen opgedoken in de omgeving van woonzones in Vilvoorde en Ertvelde. Er moet worden nagegaan hoe de aanpak van dergelijke saneringen kan worden versneld. De aanpak van brownfields mag niet ten koste van de sanering van woonzones gaan.

De *minister* antwoordt dat de wijziging van het bodemsaneringsdecreet een snellere aanpak van de verontreinigde woonzones mogelijk heeft gemaakt. Ook de OVAM geeft hieraan terecht prioriteit. Voor de ontwikkeling van brownfields worden geschikte partners gezocht. Een vijftiental projecten wordt gestart.

II.6. Grondbank

De heer *Jos De Meyer* informeert naar de kredieten die worden uitgetrokken voor de grondbank. Waar zijn die in de begroting terug te vinden en hoeveel bedragen ze ?

De *minister* antwoordt dat het voorontwerp van decreet houdende de oprichting van de grondbank nu klaar is voor politieke discussie. De oprichting en werking van de grondbank wordt ook gekaderd in de afbakening van het VEN. In afwachting worden de middelen van het aankoopkrediet soms gebruikt voor operaties die in de toekomst door de grondbank zullen worden uitgevoerd. De afdeling Natuur en de VLM kopen nu reeds gronden met de bedoeling ze te kunnen ruilen met landbouwers in natuurgebieden. De bedoeling is dat in de toekomst een rollend fonds wordt opgericht waarmee gronden kunnen worden aangekocht en verkocht.

De heer *De Meyer* vraagt of er dan voldoende middelen beschikbaar zijn voor de operaties in 2002. Hij verwijst naar een persbericht van de minister van 26 april 2002 over de grondenbank voor landbouwers op het Linkerscheldeoevergebied, waarmee hoge verwachtingen werden gecreëerd. De *minister* antwoordt dat voor de grondenbank op het Linkerscheldeoevergebied een aparte regeling werd uitgewerkt. De financiële middelen hiertoe zijn beschikbaar.

De heer *Jos De Meyer* merkt in dat verband op dat een gebied van 240 ha in eigendom van het Vlaams Gewest nog niet ter beschikking van de VLM werd gesteld. De *minister* repliceert dat hierover duidelijke afspraken gemaakt zijn. Het dossier werd ter afronding aan de Inspectie van Financiën en aan het departement begroting overgemaakt.

III. INDICATIEVE STEMMING

Het aan de commissie toegewezen deel Leefmilieu van de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2002 (bevoegdheden van mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw) wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 2 onthoudingen.

B. DEEL RUIMTELIJKE ORDENING – BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER DIRK VAN MECHELEN, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, INNOVATIE, MEDIA EN RUIMTELIJKE ORDENING

I. Toelichting door de minister

De minister stelt dat er weinig wordt gewijzigd aan de begroting voor het begrotingsjaar 2002. Er is een kleine budgettaire vermindering ten bedrage van 765.000 euro.

In het kader van de problematiek van de achterstand inzake bouwvergunningen bij de provinciale buitendiensten, is er een pilootproject voorzien met de ambitie om zo strikt mogelijk de decretaal voorziene termijn te volgen. Er zal worden nagegaan in welke mate externe ondersteuning kan worden gevraagd bij het verstrekken van advies vooraleer de ambtenaren van AROHM overgaan tot besluitvorming.

In het kader van de vergunningen- en plannenregisters worden de kredieten verlaagd. In plaats van de geraamde 150 aanvragen voor de vergunningregisters en de geraamde 125 voor de plannenregisters, kan nu medio mei 2002 correct worden ingeschat dat uiteindelijk het definitieve aantal aanvragen in verband met de vergunningenregisters niet meer dan 50 en in verband met de plannenregisters niet meer dan 70 zal bedragen. Daarom is er een aanpassing en zijn minder uitgaven voorzien.

Het ordonnanceringsritme in verband met de betalingskredieten voor de subsidies van bedrijfsruimten wordt aangepast aan de realiteit, zoals ook is gebeurd voor expansiesteun. Bij de uitbating ervan blijkt immers dat veertig percent wordt vastgelegd in het eerste jaar, veertig jaar het tweede jaar en 10 percent het daaropvolgende jaar. Het heeft dan ook weinig zin om de ordonnanceringskredieten vanaf het eerste jaar op hetzelfde niveau als de vastleggingskredieten te blokkeren.

Verder worden twee bijkredieten voorzien, namelijk enerzijds voor de provincie Oost-Vlaanderen

en de stad Gent voor de toekenning van de jaarlijkse ruimtelijke planningsprijs en anderzijds het dossier Oude Bareel te Gent, dat eerst zou afgehandeld worden in 2001 maar dat nu in 2002 zou worden ingediend.

Ook worden bijkomende middelen voor communicatie voorzien in het kader van onder meer preventieve informatiecampagnes, waarbij het de bedoeling is dergelijke campagnes op jaarlijkse basis te organiseren. Er wordt gedacht aan een inventieve campagne, in de trant van de vorige campagne waarin een huis midden op een voetbalveld centraal stond.

In het kader van het OC-GIS Vlaanderen-project voor ruimtelijke ordening wordt er een bijkomende inspanning geleverd op het vlak van de digitalisering van de kadasterplannen, wat zal leiden tot een volledige geografische visualisering. Dit betekent een belangrijke meerwaarde voor de plannen en vergunningenregisters en bovendien ook voor het overleg in verband met vogelrichtlijn- en habitatrichtlijngebieden. Het project biedt ook een werkelijke meerwaarde voor alle aanverwante vakgebieden als mobiliteit, economie, milieu, bodemsanering, landbouw, recreatie, huisvesting en dergelijke omdat het allerlei ruimtelijke analyses mogelijk maakt. Er is immers weinig beleidsinformatie beschikbaar, waardoor er nood is aan dergelijke digitalisering om niet meer op extrapolaties te moeten terugvallen.

II. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen deel Ruimtelijke Ordening van de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2002 (bevoegdheden van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening) wordt zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Patrick LACHAERT Jacques TIMMERMANS
Isabel VERTRIEST
